

บทคัดย่อ

T 154961

การจัดการศึกษาสำหรับคนหูหนวกในประเทศไทยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2494 ปัจจุบันมีการจัดการศึกษาทั้งแบบโรงเรียนเฉพาะทาง คือ โรงเรียนโสตศึกษาและจัดแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโสตศึกษา ใช้หลักสูตรเดียวกับโรงเรียนทั่วไป ส่วนวิธีสอนใช้วิธีสอนแบบรวบรวม แบบ Sim Com คือ ใช้การพูดร่วมกับการทำภาษามือตามภาษาพูดหรือการสะกดนิ้วมือไปพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง ปัญหาที่พบในเด็กหูหนวกคือ ปัญหาเรื่องการใช้ภาษาไทยไม่เหมาะสมกับวัยและผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนต่ำกว่าเด็กทั่วไป ดังนั้นเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว วิทยาลัยราชสุดาได้ร่วมมือกับโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมจัดทำโครงการห้องเรียนสาธิตการสอนแบบสองภาษา สำหรับเด็กหูหนวกขึ้นระหว่างปีการศึกษา 2542-2544 ซึ่งผู้อำนวยการ มั่นใจและคณะได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้วิธีสอนแบบสองภาษาในชั้นอนุบาลไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2543

การวิจัยติดตามประเมินผลโครงการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินโครงการห้องเรียนสาธิตการสอนแบบสองภาษาสำหรับเด็กหูหนวก และวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษา ศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2542-2545 รวม 4 ปี วิธีการประเมินโครงการอิงกรอบดัชนีและเกณฑ์การประเมินผลจากกรอบการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรอื่นในโรงเรียน นักเรียนในชั้นการเรียนการสอนแบบสองภาษาและผู้ปกครอง นักเรียนหูหนวกในโรงเรียนโสตศึกษาอื่น และนักเรียนที่มีการได้ยินของโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน คนหูหนวกผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหูหนวกศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เครื่องมือรวบรวมข้อมูล 10 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และแบบทดสอบ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำโดยแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตชั้นเรียน บันทึกวิดีโอ การประเมินความสามารถในการใช้ภาษามือของครูและนักเรียนหูหนวก ทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็ก และประเมินจากการระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผลจัดทำรายงานการวิจัยเบื้องต้น จัดการประชุมสัมมนาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการประเมิน

ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม มีความพร้อมในการดำเนินงานโครงการห้องเรียนสาธิตการสอนแบบสองภาษาสำหรับเด็กหูหนวก โดยได้กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนที่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมรับรู้และได้ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ มีการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยการกำหนดแผนและดำเนินการตามแผนได้ร้อยละ 76 ขึ้นไป มีการจ้างครูหูหนวกสอนในชั้นการสอนแบบสองภาษา และชั้นเรียนอื่นๆ มีการเตรียมความพร้อมบุคลากรเรื่อง วิธีการสอนแบบสองภาษา การอบรมภาษามือไทย การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง การสอนเด็กหูหนวกระยะแรกเริ่มสำหรับครูอนุบาล-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และมีการฝึกอบรมภาษามือให้กับผู้ปกครอง มีการจัดงบประมาณจ้างครูหูหนวกจำนวน 6 คนและการจัดสื่ออุปกรณ์ มีการวิจัยวิธีการสอนแบบสองภาษาในชั้นอนุบาลในปี 2543 และมีความร่วมมือทางวิชาการกับวิทยาลัยราชสุตา โรงเรียนภัทรญาณและสมาคมหูหนวกแห่งประเทศไทย

ส่วนองค์ประกอบของการสอนแบบสองภาษา พบว่า ในห้องเรียนสาธิตมีการจัดครูเข้าสอน 2 คน คือ ครูที่มีการได้ยินและครูหูหนวก ครูทั้งสองคนมีการวางแผนการสอนร่วมกัน ใช้ภาษามือไทยเป็นภาษาในการเรียนการสอน โดยครูหูหนวกใช้ภาษามือตลอดเวลา แต่ครูที่มีการได้ยินใช้ภาษามือไทย ประมาณร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 ใช้การพูด การสอนภาษาไทยใช้วิธีสอนแบบภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนหูหนวกที่ใช้สายตาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นรูปภาพ วิดีทัศน์ และของจริง การวัดผลใช้การสังเกตและการทดสอบ ทั้งจากแบบทดสอบที่เป็นภาษาเขียนและภาษามือ

ผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานโครงการห้องเรียนสาธิตการสอนแบบสองภาษา พบว่า ผลการดำเนินงานเกิดขึ้นสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกระบวนการสอนแบบสองภาษาเพียงบางส่วน ผู้บริหาร ครูคนงาน/ภารโรง นักเรียน ผู้ปกครอง คนหูหนวกผู้ใหญ่และผู้เยี่ยมชมโรงเรียนมีความพึงพอใจกับกระบวนการจัดการสอนแบบสองภาษาในระดับมากและมากที่สุด ครูผู้สอนมีความมั่นใจในผลของการสอนแบบสองภาษาอยู่ในระดับมากเพราะนักเรียนสื่อสารได้ดี ครูหูหนวกมีความเชื่อมั่นในผลการสอนแบบสองภาษามากกว่าครูที่มีการได้ยินซึ่งเชื่อมั่นในระดับปานกลาง นักเรียนหูหนวกในชั้นการสอนแบบสองภาษาใช้ภาษามือไทยในการสื่อสาร แต่ใช้ภาษามือไทยยังไม่คล่องมาก และมีความเข้าใจเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ครูในโรงเรียนมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษามือไทยในระดับคล่องแคล่วระดับเป็นล่ำได้ร้อยละ 11.1 ระดับปานกลางร้อยละ 41.7 ระดับน้อยร้อยละ 38.9 และระดับน้อยมากร้อยละ 8.3 ความสามารถทางภาษาไทยของนักเรียนอยู่ในระดับค่าคะแนน 2 มีความก้าวหน้าน้อยแต่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนโสตศึกษาอื่น พบว่านักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐมมีอายุน้อยกว่ามีความสามารถใกล้เคียงกับนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาอื่นที่มีอายุมากกว่า แต่เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนสอนเด็กที่มีการได้ยิน พบว่าเด็กหูหนวกมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยต่ำกว่าเด็กที่มีการได้ยินทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับอายุเดียวกัน

T 154961

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน คือ การขาดแคลนครูหูหนวกและครูที่มีการได้ยินที่มีความรู้เรื่องการสอนแบบสองภาษา มีการเปลี่ยนครูผู้สอนในชั้นเรียนแบบสองภาษาไม่ได้จัดการเรียนการสอนแบบสองภาษาอย่างต่อเนื่องในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 2 และขาดการนิเทศและการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษา คือ ให้มีการทดลองการสอนเด็กหูหนวกแบบสองภาษาในโรงเรียนสอนคนหูหนวก โดยความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง วิทยาลัยราชสุดากับโรงเรียนโสตศึกษาที่มีความสนใจในการสอนแบบสองภาษา ดำเนินการในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยขั้นตอนดำเนินการมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการ และขั้นติดตามและประเมินผล ขั้นเตรียมการให้มีการเตรียมค่านโยบายและแผน งบประมาณ บุคลากร สภาพแวดล้อม หลักสูตรภาษามือไทยสำหรับเด็กหูหนวกและหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากร ขั้นปฏิบัติการให้มีการเตรียมครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เตรียมผู้ปกครองเตรียมนักเรียนหูหนวกชั้นเรียนอื่น จัดทำหลักสูตรและแผนการสอน จัดทำวิจัยในชั้นเรียน การศึกษาฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครู ตลอดจนทำเอกสารคู่มือดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอนแบบสองภาษา ขั้นติดตามประเมินผล ให้มีคณะทำงานด้านวิชาการให้คำปรึกษาและนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการประเมินผลการดำเนินงาน และวิจัยประเมินผลโครงการ ตลอดจนให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องการสอนแบบสองภาษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ เพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติโรงเรียนอื่นต่อไป

Abstract

TE 154961

Education for the deaf in Thailand has begun since 1951. At present, there are two forms of education for the deaf : integration education where deaf students study in regular schools with hearing students and special education at schools for the deaf. Schools for the deaf have the same curricula as regular schools. The teaching methods used in these schools are : total communication, Sim Com (Simultaneous Communication) which means speaking and signing /finger spelling as they speak. One of the problems found among deaf students was that their Thai skills were not up to the standard normally expected from their age and their study proficiency was lower than hearing students of the same age. Due to this reason, Ratchasuda College co-operated with Nakhon Prathom School for the Deaf in conducting the demonstrative classes of bilingual teaching project in the 1999-2001 academic years. Ms. Unawan and team have done research in demonstrative classe in 2000.

The follow-up and evaluation of this project is aimed to study the circumstance in teaching implementation, to consider the results of the project, to analyze problems in bilingual teaching. The study covered 4 years from 1999-2002. The evaluation of the project was based on the framework derived from index and criteria of education reform. (Office of the National Education Commission, 2002)

The samples are school executives, teachers, staff members, participating students, their parents or guardians, deaf students from other schools, and hearing students of the same level from nearby schools, deaf adults, deaf study experts, members of the school's committee of foundation education. There were ten research instruments which consists of questionnaires, interview forms, evaluation forms, and tests. The data were collected via questionnaires, interviewing, observation, video recording, evaluation of teachers and students' sign language abilities, testing students' language proficiency, and opinions from experts and relevant persons. Then all of those data were analyzed and processed to make a preliminary research report and a seminar was held to efficiency of data analysis.

TE 154961

The research was found that Nakhon Pathom School for the deaf was well equipped to implement the demonstrative classes of bilingual teaching project. Therefore, bilingual teaching has become the school's policy and that everyone in the school and the public should be informed. The policy was translated into action and the plan was 76 percent successful. Deaf teachers were employed to teach bilingual classes and other classes. There was training for teachers and other relevant in the following areas: how to teach in bilingual class, Thai sign language, teaching Thai as a second language and how to teach deaf students at the beginning level for teachers who teach at kindergarten level to pratomsuksa 3. Furthermore, parents had the opportunity to attend a training course in Thai sign language. Budget was allocated for employing 6 deaf teachers and providing necessary equipment. In 2000, research was undertaken on "Bilingual in kindergarten of Nakompathom special education school". There was academic co-operation with Ratchasuda College, Pattarayarn School, and Thailand's National association of the deaf.

According to the research, it was found that each bilingual class had two teachers : one hearing and one deaf . Both worked together on lesson plan and teaching preparation. Thai sign language was used in teaching. A deaf teacher used only sign language whereas a hearing teacher used sign language 80 percent and speaking 20 percent. Thai language taught as a second language. Instruction media was consistent with deaf way as most of the deaf perceive information with their eyes. Both writing and sign language were used in testing and evaluating students' performance.

The result of the implementation was only partly in line with the objectives of bilingual teaching. Level of satisfaction with the instruction ranged from high to the highest among school executives, teachers, labors/ janitors, student, parents, deaf adults, and visitors to the school . The teachers themselves were highly satisfied with the result because the students could communicate well. Deaf teachers had more confidence with the result than hearing teachers which were found to be moderately confident. Deaf students used Thai sign language to communicate but not much fluently and their level of understanding was moderate. Teachers who could communicate in sign language fluently enough to be interpreters accounted for 11.1 percent, moderately fluent 41.7 percent, and least fluent 8.3 percent. The deaf students at Nakhon Pathom School had more or less the same level of Thai proficiency among as older students in other deaf schools. On the other hand, deaf students had lower level of Thai proficiency than hearing students both of the same grade and the same age.

Some of the obstacles were the lack of deaf and hearing teachers, who knew bilingual teaching, some changes of instructors in bilingual class, lack of continuity in bilingual teaching from kindergarten level to pratomsuksa 2; finally , lack of continuity in supervision and follow-up.

TE 154961

Following are some suggestions for bilingual teaching : run a try-out for deaf students in schools for the deaf by academic co-operation between Ratchasuda College and schools for the deaf which are interested in bilingual teaching. This try-out should be carried out as an action – based research with 3 steps: preparation, operation and follow-up evaluation. The preparation consists of policy-making, planning, budgeting, personnel training, designing curriculum of Thai sign language for deaf students and curriculum for personnel training, creating a conducive learning environment and facilities. The second step of operation includes training teachers systematically and continually, giving instruction and training to parents and non-bilingual classes, designing a curriculum and lesson plan, conducting class research, paying a visit to places where teachers can gain experience and develop their professionalism, and creating manuals for teaching during the period of teaching practice. The follow-up step should have an academic committee who can give advice, supervision, evaluation on a systematic and continual basis and do evaluation research. Finally, it is recommended to disseminate the knowledge of bilingual teaching to people concerned so as to spread the practice of bilingual teaching to other schools.